

**ПЛАН
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «Загальна психологія»**

**Практичні заняття, годин – 60
Викладач – Кримова Н. О.**

Обсяг в годинах	Назва та стислий зміст практичного заняття	Мета роботи
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1		
Змістовий модуль 1. ПСИХОЛОГІЧНА НАУКА ТА СУСПІЛЬНА ПРАКТИКА		
2	Заняття 1. Предмет, завдання та методи загальної психології. 1. Визначення психології як науки. Значення психологічних знань для суспільної практики. 2. Основні галузі психології і зв'язок з іншими науками.	Сформувати у студентів розуміння предмету психологічної науки та її зв'язку з життєдіяльністю людини, проаналізувати життєві явища з точки зору віхових засад психології, сформувати вміння виявляти психологічні проблем в ході наукової дискусії
2	Заняття 2. Методи дослідження в психології. 1. Емпіричні шляхи вивчення психології, їх особливості. 2. Експеримент, тестування, опитування, анкетування.	Закріпити у студентів знання про методи дослідження, окреслити їх специфіку в психології, вміти визначати шляхи, що дають оптимальний результат у діагностиці психологічних проблем, розрізняти на рівні критеріальних положень результати досліджень, їх об'єктивна оцінка
2	Заняття 3. Історія психології. 1. Стародавня наукова думка та перші прояви психічного в історії знань. 2. Психологічні зрушення від античності до сучасності.	Засвоїти основні етапи становлення психології, в процесі групової роботи проаналізувати розвиток психологічної науки з найдавніших часів до сучасних зрушень, окреслити подальшу динаміку розвитку
2	Заняття 4. Основні етапи становлення психології як самостійної науки. 1. Психологічні тлумачення душі, свідомості, поведінки, психічного. 2. Становлення та розвиток вітчизняної психологічної думки.	Ознайомити студентів з віховими стадіями становлення психології як науки: від учення про душу, свідомість і механічне регулювання поведінки до вивчення особистості в цілому, теорії розвитку психіки у вітчизняній науці
2	Заняття 5. Сучасний стан, перспективи та проблеми подальшого розвитку психологічної науки. 1. Новітні науково-психологічні школи. 2. Вітакультурна, вчинково-діяльна, аксіологічна парадигми психологічного знання.	Ознайомити студентів з новітніми технологіями, методами, техніками, концепціями й теоріями психологічних пошукувань, навчити обирати оптимальні, адекватні умовам засоби їх застосування на практиці
Змістовий модуль 2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ		
2	Заняття 6. Розвиток психіки в філогенезі. 1. Еволюція психіки, її сутність та основні функції.. 2. Ідеалістичні та матеріалістичні підходи до вирішення питань розвитку психіки. 3. Порівняльні характеристики психічної активності людини і тварини.	Обґрунтувати різнорядні прояви свідомого і підсвідомого в психологічних процесах, властивостях та станах людини, проаналізувати основні етапи розвитку психіки у філогенезі, порівняти психіку тварини та людини і довести біосоціальну природу поведінки людини
2	Заняття 7. Природа людської свідомості і самосвідомості.	Проаналізувати основні етапи становлення і розвитку психічної активності людини від

	1. Свідомість, передсвідоме і несвідоме в теоріях і практичній діяльності. 2. Саморефлексія у теоріях С.Л. Рубінштейна, Л.С. Виготського, В.А. Роменця	самоусвідомлення до самоплекання і самовдосконалення, порівняти запити людини від індивіда до особистості та індивідуальності
2	Заняття 8. Мозок та психіка. 1. Структура психіки. Будова та функції нервової системи. 2. Загальні уявлення про основні механізми функціонування мозку. 3. Функціональна організація і асиметрія мозку.	Закріпити знання щодо структуру психіки і нервової системи як її компонента, механізми, функціональну організацію та асиметрію мозку, проаналізувати особливості розвитку мозку людини в порівнянні з іншими живими істотами
2	Заняття 9. Темперамент людини: поняття, типи, діагностика. 1. Наукові системи пояснення темпераменту: гуморальна, соматична, нервова. 2. Типи, властивості темпераменту та особистий стиль діяльності.	Визначити характерні особливості протікання психічних станів, нервових процесів людини, що є основою темпераменту, його ознаки та властивості, навчитися за зовнішніми проявами і конституційною організацією людини імовірно визначати типи темпераменту
2	Заняття 10. Характерологічні риси-якості людини. 1. Поняття характеру і механізми його формування. 2. Акцентуації характеру (А.Є. Лічко, К. Леонгард). 3. Проблема виховання характеру.	Усвідомити органічний зв'язок характеру з іншими властивостями особистості: темпераментом, спрямованістю, поведінкою, культурою, визначити роль виховання у процесі формування характеру, засвоїти сутність понять «спрямованість» та «переконання»
Змістовий модуль 3. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ. СТРУКТУРА ТА ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ		
2	Заняття 11. Науково-психологічний аналіз діяльності людини. 1. Структура та способи діяльності. 2. Види, методи і форми оволодіння діяльністю.	Засвоїти ключові поняття теми: діяльність, дія, операція, потреба, мотив, ціль, гра, вміння та навички, навчання та праця, проаналізувати особливості фахової діяльності, її структуру і процес оволодіння нею спеціалістом-психологом
2	Заняття 12. Формування та розвиток особистості, спрямованість її діяльності. 2. Індивід, суб'єкт діяльності, особистість, індивідуальність та універсум. 3. Біологічне та соціальне в структурі особистості.	Сформувати категорійний апарат за психологічними поняттями людських формовиявів, проаналізувати співвідношення біологічного та соціального в структурі суб'єкта, виробити навички визначати пріоритети у спрямованості особистості для подальшого їх використання у соціально прийнятних видах діяльності
2	Заняття 13. Здібності людини. 1. Структура, діапазон, види, рівні здібностей. 2. Задатки як природні передумови розвитку здібностей.	Ознайомити студентів з впливом задатків і здібностей на індивідуальні відмінності людей, визначити їх формовияви у безпосередній діяльності і творчих запитах особистості
2	Заняття 14. Потребо-мотиваційна сфера особистості. 1. Поняття про самодостатність і повнофункціональність. 2. Конативний компонент реалізації потреб, інтересів, схильностей.	Засвоїти механізми розвитку потребо-мотиваційного компоненту особи, з урахуванням її цільових домагань, пріоритетів, схильностей і усвідомлюваних потягів, проаналізувати роль потреб різного рівня у становленні зрілої особистості
2	Заняття 15. Креативність особистості. 1. Обдарування як запорука самореалізації. 2. Геній та безумство.	Зробити висновок відносно ролі, яку відіграє суспільство у розвитку талановитості та геніальності, проаналізувати форми прояву девіацій у їх позитивному аспекті

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2		
Змістовий модуль 4. ПІЗНАВАЛЬНІ ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ		
2	<p>Заняття 16. Відчуття як психічний пізнавальний процес.</p> <p>1. Поняття про відчуття його функції та види.</p> <p>2. Загальні властивості відчуттів, чутливість, пороги відчуттів.</p>	Ознайомити студентів з поняттям «відчуття» як тілесного відображення об'єктивної реальності, що пов'язують людину із зовнішнім світом і є як основним джерелом інформації про нього, так і наскрізною умовою психічного розвитку
2	<p>Заняття 17. Сприйняття як психічний пізнавальний процес: закони, види, засоби сприйняття.</p> <p>1. Поняття про сприйняття, його види та властивості.</p> <p>2. Складні форми сприйняття, його вибірковість.</p>	Проаналізувати поняття «сприйняття» як перцептивну діяльність суб'єкта, Розкрити суть основних властивостей сприйняття: наочність, цілісність, структура, константа, свідомість, аперцепція, активність, ознайомити з поняттям репрезентативних систем
2	<p>Заняття 18. Ілюзії сприйняття.</p> <p>1. Стандартизації перцепції: галоефект, новизна, краса та ін.</p> <p>2. Об'єктивна картина дійсності.</p>	Ознайомити студентів з впливом особистісного компоненту на ефекти сприйняття довкілля, інших людей і їх дій, віднайти методи протидії ілюзіям
2	<p>Заняття 19. Увага як особлива форма психічної активності.</p> <p>1. Фізіологічні основи уваги, її види та форми.</p> <p>2. Увага як важлива сторона дослідницької діяльності (концепція П.Я. Гальперіна).</p>	Визначити роль уваги в житті людини, у здійсненні різноманітних видів її діяльності, проаналізувати основні властивості уваги (стійкість, концентрація, розподіл, переключення і об'єм) та її типи (довільна, мимовільна та післядовільна)
2	<p>Заняття 20. Пам'ять.</p> <p>1. Процеси, види, закономірності пам'яті.</p> <p>2. Теорії пам'яті в психології. Явище ремінісценції.</p>	Вивчити види, форми і процеси пам'яті, розкрити об'єктивні та суб'єктивні причини, які впливають на ефективність запам'ятовування, засвоїти властивості пам'яті (об'єм, швидкість, точність відтворення, тривалість збереження, готовність до використання інформації)
Змістовий модуль 5. КОГНІТИВНА СКЛАДОВА ОСОБИСТОСТІ		
2	<p>Заняття 21. Мислення як форма відображення дійсності.</p> <p>1. Поняття про мислення як вищу форму пізнавальної діяльності.</p> <p>2. Види і процеси мисленнєвої активності.</p>	Сформувати у студентів поняття про мислення як особливий вид пізнавального процесу адаптації активності людини до мінливого середовища, виділити основні ознаки мислення, розумові здібності і спроможності людини
2	<p>Заняття 22. Розумові дії та мисленнєві операції.</p> <p>1. Індивідуальні особливості мислення.</p> <p>2. Абстрактне і наглядно-образне мислення і їх роль у професіоналізації особистості.</p>	Ознайомити студентів з основними формами (поняття, судження, умовивід, висновок), видами мислення (наочно-дійове, наочно-образне, вербально-логічне, теоретичне, практичне), визначити індивідуальні особливості мисленнєвої активності
2	<p>Заняття 23. Інтелектуальна складова психічної активності.</p> <p>1. Рівень інтелекту, можливості його виміру.</p> <p>2. Розвиток соціального інтелекту.</p>	Сформувати у студентів уявлення про інтелект як природну даність та мисленнєві операції: порівняння і зіставлення, аналіз і синтез, абстракція і конкретизація, індукція і дедукція
2	<p>Заняття 24. Уява як специфічно людський психічний процес.</p> <p>1. Види та характеристика процесів уяви.</p> <p>2. Функції уяви та її розвиток. Зв'язок креативності з уявою.</p>	Ознайомити студентів з основними характеристиками видів уяви (пасивне, активне, конкретне та абстрактне), процесів та прийомів уяви (аглутинація, акцентування, гіперболізація, конструювання, типізація)

2	Заняття 25. Творчі запити і уява особистості. 1. Роль фантазії в художній та науковій творчості. 2. Идеомоторний акт.	Довести, що уява є основою творчості людини, у ході групової дискусії визначити відмінності між уявою, мріями як цільовою установкою та фантазуванням як умоглядною видозміною реальності
Змістовий модуль 6. ВПЛИВ ВОЛЬОВИХ ДОМАГАНЬ І ПОЧУТТІВ НА КОМУНІКАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ		
2	Заняття 26. Спілкування та мовлення як виховні характеристики соціальності. 1. Поняття і функції спілкування в психології. 2. Засоби комунікацій. 3. Мовлення як засіб спілкування, його призначення.	Розкрити зміст основних видів мови (усна, письмова, активна, пасивна, зовнішня внутрішня, кінетична) та її функцій (вираз, дія, повідомлення, позначення), діалогічного та монологічного мовлення, визначити роль спілкування для існування та розвитку суспільства
2	Заняття 27. Принципи і технології професійно-психологічного спілкування. 1. Ідейність. Смыслові і значеннєві формовияви комунікацій. 2. Основні методи і засоби спілкування у психологічній практиці.	Ознайомити студентів із прийомами ефективного впливу на співрозмовника, сформувані уявлення про різні види стратегій комунікативної взаємодії, проаналізувати критерії інформативної насиченості спілкування
2	Заняття 28. Воля як психічний процес. 1. Складна вольова дія, її індивідуальні властивості. 2. Вольовий акт та його структура. 3. Вольові риси особистості та їх формування.	Засвоїти сутність поняття волі, визначити роль, функції (свідома саморегуляція, активізація, гальмування, стимулювання) та якості (сила, цілеспрямованість, ініціативність, самостійність, витримка, рішучість, наполегливість) волі, окреслити їх значення у пізнавальній та практичній діяльності особистості
2	Заняття 29. Емоції та почуття: поняття, види, функції, класифікація. Роль емоцій в житті людини. 1. Поняття і функції емоцій. 2. Класифікація, види і теорії емоцій. 3. Емоції та людська індивідуальність.	Визначити роль емоцій у пізнавальній та практичній діяльності, розібрати основні підходи до вивчення афектацій, в результаті групової дискусії визначити вплив емоцій людини на успішність її діяльності та оволодіння навичками саморегуляції
2	Заняття 30. Вищі почуття і їх роль у житті людини. 1. Почуття обов'язку, честь, справедливість. 2. Любов та кохання, зрілі міжособистісні взаємини.	Ознайомити студентів з вищими почуттями як індикаторами розвитку здорової особистості, окреслити основні напрямки роботи над собою у почуттєвій сфері для оприявлення власної автентичності

**ПЛАН
ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «Загальна психологія»**

**Лабораторні заняття, годин – 30
Викладач – Кримова Н. О.**

Обсяг в годинах	Назва та стислий зміст лабораторного заняття	Мета роботи
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1		
Змістовий модуль 1. ПСИХОЛОГІЧНА НАУКА ТА СУСПІЛЬНА ПРАКТИКА		
2	Заняття 1. Історичний екскурс	Сформувати у студентів розуміння предмету

	<p>становлення предмету психології.</p> <p>1. Розвиток науки у формовиявах експериментальної психології.</p> <p>2. Становлення психології в рамках ідей природовідповідності.</p>	<p>психологічної науки та її зв'язку з життєдіяльністю людини,</p> <p>проаналізувати життєві явища з точки зору психології, сформувані вміння виявляти психологічні проблем в ході розмови</p>
2	<p>Заняття 2. Методологічні основи загальної психології.</p> <p>1. Систематика основних понять психологічної науки.</p> <p>2. Оптимізація науково-психологічних зрушень.</p>	<p>Ознайомити студентів з основними методологічними принципами побудови науково-психологічних розвідок, пояснити роль гносеологічного й епістемологічного знання у дослідженні психічного</p>
Змістовий модуль 2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ		
2	<p>Заняття 3. Зарубіжні теорії і концепції особистості.</p> <p>1. Психодинамічний, описовий і трансперсональний напрямки психології.</p> <p>2. Біхевіоральна, гуманістична, соціодинамічна теорії особистості.</p>	<p>Засвоїти основні тенденції західної наукової думки у вивченні особистості: З.Фрейда, К. Юнга, А.Адлера, К. Роджерса, А. Бандури, Г. Олпорта, А. Маслоу, Е. Торндайка, Е. Толмена, Е. Дюркгейма, Е Шпрангера, В. Дільтея та ін.</p>
2	<p>Заняття 4. Особистість у просторі вітчизняної психологічної науки.</p> <p>1. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського, погляди Б.Г. Ананьєва.</p> <p>2. Суб'єкт діяльності у напрацюваннях С.Л. Рубінштейна, О.М. Леонтьєва.</p>	<p>Сформувані у студентів уявлення про взаємозв'язок і взаємовплив особистісних елементів у структурі різнопланових течій психологічного знання про людину, дослідити самооцінку, рівень домагань та егоцентризму особи</p>
Змістовий модуль 3. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ. СТРУКТУРА ТА ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ		
2	<p>Заняття 5. Збір та аналіз даних за допомогою експерименту та спостереження.</p> <p>1. Знайомство з можливостями і обмеженнями методів експерименту і спостереження за діяльністю, їх види.</p> <p>2. Підготовка загальногрупового протоколу, обмін і аналіз даними.</p>	<p>Ознайомити студентів з процедурою і особливостями складання програми дослідження, проведення аналізу пілотажного пошукування, збору загальногрупових даних (складання групового протоколу), окреслити методи підготовки до аналізу і обробки результатів експерименту та спостереження</p>
2	<p>Заняття 6. Темперамент і характер.</p> <p>1. Визначення темпераментальних особливостей особистості.</p> <p>2. Акцентуації характеру як крайня ступінь психічної норми.</p>	<p>Засвоїти механізми оприявлення темпераменту з урахуванням типу нервової системи, визначити власний темперамент, акцентуації характеру і можливі засоби їх нівелювання</p>
2	<p>Заняття 7. Вольові якості людини.</p> <p>1. Вольова активність, її суть і властивості.</p> <p>2. Вольові риси-якості особистості та вплив на їх формування.</p>	<p>Засвоїти діагностичні методи вивчення вольової активності особистості, визначити шляхи свідомої регуляції, активізації, стимулювання діяльності, дослідити ініціативність, самостійність, витримку, рішучість, наполегливість особистості</p>
СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2		
Змістовий модуль 4. ПІЗНАВАЛЬНІ ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ		
2	<p>Заняття 8. Відчуття як форма відображення дійсності, їх характеристика.</p> <p>1. Адаптація органів чуття. Сенсibiliзація. Синестезія.</p> <p>2. Розвиток відчуттів у процесі діяльності людини.</p>	<p>Дослідно встановити відмінності відчуттів від сприймання при тактильному розпізнаванні предметів, визначити пороги відчуттів зорового аналізатора й оцінити гостроту зору, визначити абсолютні пороги звукової чутливості за допомогою звукового генератора</p>
2	<p>Заняття 9. Перцепція і сприйняття.</p> <p>1. Види та властивості сприйняття довколишньої дійсності.</p> <p>2. Особливості сприймання форми,</p>	<p>Дослідно встановити властивості пізнавального контролю при його впливі на процес сприйняття, рівень точності сприйняття часових проміжків,</p>

	простору і часу. Зорові ілюзії.	спостережливості, ознайомити студентів з ілюзорним баченням предметів довкілля
2	Заняття 10. Увага як особливий психічний процес. 1. Властивості та види уваги. 2. Розвиток уваги.	Сформувати у студентів навички визначення рівня концентрації уваги, її вибірковості та переключення, обсягу уваги за допомогою цифрових таблиць і коректурної проби
2	Заняття 11. Пам'ять як психічний процес. 1. Рівні та види пам'яті. 2. Розвиток пам'яті, мнемічні техніки запам'ятовування.	Дослідити зі студентами образну, слухово-мовну, оперативну пам'ять, обсяг короткочасного і опосередкованого запам'ятовування, об'єм власної пам'яті
Змістовий модуль 5. КОГНІТИВНА СКЛАДОВА ОСОБИСТОСТІ		
2	Заняття 12. Мислення як форма відображення дійсності. 1. Поняття про мислення як вищу форму пізнавальної діяльності. 2. Види і процеси мисленнєвої активності.	Сформувати у студентів навички логічного мислення і об'єктивно-критичного розмірковування, дослідити адаптаційні форми мисленнєвої активності людини з урахуванням мінливості середовища
2	Заняття 13. Інтелект як складова психічної мисленнєвої активності. 1. Рівень інтелекту, його дослідження і розвиток. 2. Поняття соціального інтелекту.	Засвоїти механізми інтелектуальної активності, дослідити рівень інтелекту студентів, сформувані уявлення про природні зачатки розуму, опанувати аналіз і синтез, індукцію і дедукцію як форми мислення
2	Заняття 14. Уява. 1. Поняття про уяву. 2. Особливості та види уяви.	Вивчити відтворюючу уяву, рівень її складності, ступінь фіксованості уявлень, їх гнучкості або ригідності, міру стереотипності чи оригінальності, продуктивності уяви, оцінити яскравість і чіткість уявлень за методом саморангування
Змістовий модуль 6. ВПЛИВ ВОЛЬОВИХ ДОМАГАНЬ І ПОЧУТТІВ НА КОМУНІКАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ		
2	Заняття 15. Емоції та почуття. 1. Класифікація, види, функції і теорії емоцій. 2. Афективні стани людини і їх вплив на відносини з довкіллям.	Сформувати у студентів уявлення про загальну характеристику афектів і почуттів, розглянути психологічні особливості емоцій, сформувати вміння та навички діагностики настрою як емоційного стану особистості, дослідити емоційну чуйність, прояви тривоги та емпатії